

Vuurvlieg vriendelijk Lichtgebruik

Tijdopname van de vlucht van mannelijke kleine glimwormen (*Lamprohiza splendidula*). Dit wordt een steeds zeldzamer beeld omdat kunstlicht onze nachten verlicht en zo vuurvliegjes verhindert om te communiceren via bioluminescentie. Er zijn echter veel manieren om ervoor te zorgen dat je verlichting vuurvliegjes in de omgeving niet stoort.

De Europese glimworm (*Lampyris noctiluca*) is een van de meest voorkomende vuurvliegsoorten in Europa.

Waarom is verlichting schadelijk voor vuurvliegjes?

Nachtelijk kunstlicht is mogelijk een van de grootste oorzaken voor krimpende populaties vuurvliegjes. Europese soorten vuurvliegjes gebruiken bioluminescentie en maken zo zelf licht. Door te flitsen, knipperen of te gloeien communiceren ze met elkaar. Deze soorten zijn

actief bij schemering of in het duister. Kunstlicht kan het dan moeilijker maken voor hen om elkaar te zien. Het kan vuurvliegjes ook kwetsbaarder maken voor roofdieren die normaal afgeschrokken zouden worden door hun licht. De dalende voortplantings- en overlevingscijfers kunnen dramatische gevolgen hebben voor vuurvliegjespopulaties.

Waar komt nachtelijk kunstlicht vandaan?

Oorzaken van nachtelijk kunstlicht zijn straat- en huisverlichting, koplampen, reclamepanelen en zelfs gasvlammen van olieraffinaderijen. Meestal maakt men onderscheid tussen drie soorten, die elk impact kunnen hebben op de vuurvliegjespopulatie:

1. Skyglow: een gloed boven steden die de sterren onzichtbaar maakt.
2. Lichtverspilling: licht op grondniveau dat zich verder verspreidt dan bedoeld of nodig.
3. Gloed: licht dat bepaalde zones of objecten te fel verlicht en verblindend kan zijn.

Helaas voor vuurvliegjes (en vele andere nacht- en schemerdieren) worden nachten over de hele wereld in ijtempo lichter. In grote delen van Europa zijn nu slechts een handvol gebieden 's nachts echt donker. Meer nog: 60% van de Europeanen kan zelfs bij heldere hemel de melkweg niet meer zien omdat die verhuld wordt door skyglow.

Hoe kan ik mijn verlichting vuurvliegenvriendelijk maken?

Je verlichting minder storend maken voor vuurvliegjes in de omgeving kan op vele manieren.

De beste methode

Zet de verlichting uit als je ze niet gebruikt! Dat kan op vele manieren:

1. Haal verlichting weg die louter een decoratieve functie heeft, zoals boom- en gevelverlichting.
2. Zet zo veel mogelijk buitenverlichting uit: vuurvliegjes gedijen het best in duisternis.
3. Plaats bewegingssensors zodat het licht gedoofd wordt als er niemand in de buurt is.
4. Gebruik timers die de verlichting uitschakelen wanneer je er waarschijnlijk niet bent (bv. na je normale bedtijd) en wanneer vuurvliegjes actief zijn, namelijk 's zomers tussen de schemering en de dageraad.

Een goede methode

Als verlichting noodzakelijk is, probeer de impact dan zo klein mogelijk te maken:

1. Dim je verlichting zo veel mogelijk met dimschakelaars of filters.
2. Filter je verlichting met rode gelfilters zodat ze minder zichtbaar is voor vuurvliegjes en andere insecten. Deze filters vind je in vele grote winkels of gespecialiseerde verlichtings- of fotowinkels.
3. Plaats schermen rond je verlichting zodat het licht niet verspreid wordt in de lucht (en zo de lichtvervuiling erger maakt), en richt lampen naar hun doel (zoals paadjes), weg van gras, struiken en bomen.

Meer informatie

Meer tips over hoe je vuurvliegjes kan helpen, vind je online in onze beschermingsmaatregelen *Conserving the Jewels of the Night*: <https://xerces.org/publications/guidelines/conserving-jewels-of-night>. Meer informatie over nachtelijk kunstlicht vind je bij DarkSky International op www.darksky.org.

Deze aanbevelingen werden samengesteld in overleg met Fireflyers International Network.

Dankwoord

Bedankt aan de leden, stichting en bedrijfssupporters van Xerces Society voor hun gulle ondersteuning van ons werk. Coauteur Avalon Owens ontving bijkomende steun van de Robert & Patricia Switzer Foundation.

Auteurs: Candace Fallon en Avalon Owens. Revisie: Sarina Jepsen. Revisie vertaling: Raphaël De Cock. Foto's: Pagina 1, boven, ©Eric Malfait; inzet, ©Robert Canis. Pictogrammen van het Noun Project: Pagina 2, bovenste rij, (L) verlichting door Muhammad Tajudin, (M) straatverlichting door dewadesign, (R) wandlamp door Vectors Market; tweede rij, (L) verlichting door Muhammad Tajudin, (R) ledlamp door Alone forever; derde rij, gordijnen door Shakeel Ch.; onderste rij, boom door Richard. Bedankt aan de personen die ons toestemming gaven hun foto's en pictogrammen te gebruiken. De personen in kwestie of Xerces Society behouden het auteursrecht op de foto's. Lay-out en redactie: Krystal Eldridge.

Xerces Society is een werkgever en dienstverlener die gelijke kansen biedt. Xerces® is als handelsmerk geregistreerd bij het U.S. Patent and Trademark Office.

© 2024 door The Xerces Society for Invertebrate Conservation.

